

WSZY, ŻADEN WSTYD!

Informacja o wszawicy u niektórych osób nadal – niesłusznie zresztą – wywołuje wstyd i zażenowanie, ponieważ zainfekowanie wszami było dawniej kojarzone z brakiem higieny osobistej. Trzeba jednak powiedzieć wyraźnie, że wszy tak samo chętnie zasiedlają żywiciela dbającego o higienę, jak i tego, który jest z nią na bakier.

Wszawica?! Ależ skąd!

Wszawica w przedszkolu może zacząć się od jednego dziecka, które zostało zainfekowane pasożytami, np. podczas wyjazdu, pobytu w sali zabaw, w innej placówce opiekuńczo-wychowawczej, na podwórku. Z racji tego, że przedszkolaki mają ze sobą cały czas kontakt – w tym fizyczny, bo podczas zabawy lub zajęć mogą stykać się głowami, głaskać i przytulać – a przy tym lubią się wymieniać, np. rącznikami czy poduszkami, przeniesienie wszy jest bardzo proste i w krótkim czasie pasożyty mogą zainfekować sporą liczbę wychowanków placówki. Każde dziecko przynosi z kolei wszy do własnego domu i otoczenia. Jeśli działania zaradcze nie są podjęte w porę, tempo rozprzestrzenienia się tych pasożytów może być wręcz spektakularne. Jeśli znajdziesz u dziecka wszy, niezwłocznie poinformuj o tym dyrekcję placówki! Nie czuj wstydu ani zażenowania dokonując takiego zgłoszenia. Traktuj to jak spełnienie obywatelskiego obowiązku, dzięki któremu uda się zapobiec rozprzestrzenianiu się infekcji.

Wszy mogą przenosić choroby zakaźne. Wprawdzie zdarza się to rzadko, ale prawdopodobieństwo takie zawsze istnieje.

Zgłoszenie – i co dalej?

O tym, czy dziecko, u którego stwierdzono wszawicę, pozostanie w domu lub będzie chodzić dalej do przedszkola, decydujesz ty – rodzic i opiekun. **Oczywiste jest, że lepiej, aby twój kilkulatek najpierw przeszedł kurację likwidującą pasożyty, a dopiero później pojawił się w przedszkolu, ale pamiętaj, że to twoja indywidualna decyzja.**

Co się dzieje w przedszkolu po zgłoszeniu o wystąpieniu wszawicy?

1. Dyrektor najpierw zarządza kontrolę. Jeśli jako rodzic/opiekun prawny przedszkolaka podpisałeś zgodę na opiekę – w tym także opiekę zdrowotną

w placówce – osoba uprawniona przeprowadzi kontrolę czystości głowy również u twojego dziecka, nawet jeśli wiesz na pewno, że nie ma ono wszy.

2. Rodzice zostają powiadomieni o konieczności podjęcia niezwłocznie zabiegów higienicznych skóry głowy, a osoba uprawniona sprawdzi skuteczność zabiegu (po ok. 7–10 dniach od jego wykonania) i powiadomi o wynikach dyrekcję placówki.
3. W razie niepowodzenia działań lub jeśli nie podejmiesz współpracy przy likwidacji pasożytów u dziecka, osoba odpowiedzialna za akcję odwszawiania ma obowiązek poinformować o tym dyrektora placówki. Ten z kolei zawiadamia ośrodek pomocy społecznej o konieczności wzmożenia nadzoru nad realizacją funkcji opiekuńczych przez rodziców dziecka oraz udzielenia potrzebnego wsparcia.

Jak przebiega kontrola czystości skóry głowy dziecka?

Osoba uprawniona przegląda włosy i skórę głowy każdego dziecka. Unosi pasma w kierunku „pod włos” i powoli opuszcza, bacznie obserwując skórę głowy dziecka. Czynność tę powtarza w kilku miejscach na głowie, szczególnie dokładnie badając obszar potylicy, okolic karku i skronie.

WAŻNE!

Zacznij podejrzewać wszawicę, jeśli:

- **dziecko drapie się po głowie, a szczególnie za uszami, z tyłu głowy i na skroniach;**
- **na skórze karku i głowy malca zauważysz charakterystyczne przeczossy, zadrapania, grudki, zaczerwienienie wskazujące na stan zapalny;**
- **na włosach zauważysz srebrzyste punkciki widoczne szczególnie dobrze na czuprynie koloru ciemnego i pod światło – to gnidy.**

Czym jest wszawica?

Wszawica jest chorobą, powodowaną przez pasożyta — wesz głowową. Pasożyt ten żyje wyłącznie na owłosionej skórze głowy człowieka i żywi się jego krwią. Wielkość dorosłego owada nie przekracza 2–3 mm. Larwy wszy (gnidy) mają kolor białawo-brązowy, a rozmiarem przypominają główkę szpilki. Samica składa zwykle od 6 do 8 jaj dziennie przez kolejne 20 dni. Dzięki substancji klejącej mocno przyczepiają się do skóry głowy. W ciągu 10 dni z jajeczek wylęga się larwa, która następnie przekształca się w dorosłego osobnika.

Pasożyt żywi się wyłącznie krwią człowieka. W miejscu ukąszenia powstaje niewielkie zgrubienie, które swędzi i piecze.

Wesz głowowa potrafi jedynie pełzać, dlatego też zarazić się nią można tylko przez bezpośredni kontakt z osobą chorą. Z tego też powodu, największe zagrożenie zakażeniem występuje wśród dzieci i młodzieży, które w przeciwieństwie do osób dorosłych nie zachowują wystarczającego dystansu – przytulają się głowami w trakcie zabawy, śpią obok siebie w czasie poobiedniej przerwy, pożyczają sobie nawzajem szczotki czy gumki do włosów.

Gdzie występuje wszawica?

Powszechne przekonanie, że występowanie wszy związane jest z brudem, ubóstwem oraz brakiem przestrzegania podstawowych zasad higieny, spowodowało, że temat wszawicy jest w naszym kraju nadal tematem tabu. A fakty są takie, że wszawica od zawsze, występuje na całym świecie. Problem dotyczy wszystkich kontynentów, stref klimatycznych i populacji. Wszawica głowowa częściej dotyczy dzieci niż osób dorosłych. Rozprzestrzenianiu się zakażenia sprzyjają duże skupiska ludzkie, a możliwości jej przenoszenia są bardzo różnorodne. Wszawicą można zarazić się w przedszkolach, szkołach, na koloniach i obozach organizowanych dla dzieci i młodzieży, przez pożyczanie czapek, szalików czy wspólne korzystanie z grzebieni. Miejscem gdzie wszawica występuje najczęściej są szkoły i przedszkola.

Jak zabezpieczyć się przed wszawicą?

Wszawicą można zarazić się **TYLKO** przez bezpośredni kontakt, dlatego zaleca się, aby:

- profilaktyczna kontrola włosów dzieci stała się nawykiem rodziców, zwłaszcza, jeżeli w szkole lub przedszkolu panuje wszawica. Istnieje duże prawdopodobieństwo zarażenia!
- domownicy nie korzystali wspólnie z rzeczy osobistego użytku, takich jak: grzebień lub szczotka, gumki do włosów, ręczniki, czapki, szaliki i inne ubrania.
- unikać bezpośredniego kontaktu głowami (włosami) z innymi ludźmi. Zasada ta dotyczy przede wszystkim dzieci. Nie ma skutecznych metod zapobiegających zakażeniu się wszawicą.

Jak rozpoznać wszy u dzieci?

Najbardziej charakterystycznym objawem wszawicy jest świąd. Gdy nasze dziecko nieustannie drapie się po głowie, należy niezwłocznie skontrolować

skórę głowy i włosy dziecka. Gnidy (jaja wszy) występują zwykle u nasady włosów, mają biały kolor i przypominają łupież (w przeciwieństwie do łupieżu nie da się ich łatwo usunąć). Wszy występują najczęściej za uszami i z tyłu głowy tuż nad karkiem. Dorosłe osobniki widoczne są gołym okiem. Ponieważ odnoży nie widać, wyglądają jak „ziarenka sezamu”. Jeżeli stwierdzimy lub tylko podejrzewamy u dziecka wszawicę, powinniśmy niezwłocznie przejrzeć głowy pozostałych domowników i skontaktować się z farmaceutą lub lekarzem.

Jak leczyć?

Wszawicę można wyleczyć. W tym celu należy:

- ściśle trzymać się zaleceń lekarza/ farmaceuty,
- sprawdzić, czy zakupiony specyfik jest bezpieczny dla dzieci,
- zapytać farmaceutę, czy produkt nie powoduje alergii i nie drażni skóry głowy,
- zastosować odpowiedni preparat, który pomoże skutecznie a zarazem bezpiecznie wyeliminować chorobę,
- pamiętać, że każde leczenie trzeba powtórzyć po 7-8 dniach, aby mieć pewność, że nie nastąpi nawrót wszawicy.

Dodatkowo warto wiedzieć, że:

- wesz głowowa nie potrafi przeżyć bez swojego żywiciela — człowieka, dlatego też odkażenie domu lub mieszkania nie jest konieczne;
- wesz głowowa nie bytuje na zwierzętach domowych (pies, kot), dlatego nie musisz przeglądać sierści zwierząt w obawie, że mogą być przyczyną zakażenia;
- wszy nie skaczą i nie pływają i dlatego do zakażenia może dojść jedynie przez bezpośredni kontakt głowy z głową;
- problem dotyczy w równym stopniu chłopców i dziewczynek. Wiadomo jednak, że dzieci z dłuższymi włosami łatwiej mogą zostać zainfekowane;
- należy sprawdzać głowę dziecka raz na 2 tygodnie oraz po każdym powrocie dziecka z wakacji lub wycieczek szkolnych.